

Dat scheelt een slok op een borrel?

Alcoholpoli voor MDL-patiënten

Tamara van Lieshout
Verpleegkundig Specialist GGZ
Onze Lieve Vrouwe Gasthuis

550 bedden
Toonaangevend
Gastvrij
Businessunits

PBU Psychiatrie & Medizinische Psychologie

- Psychiaters
- AIOS/ ANIOS/ HAIO
- Klinisch / GZ/ Neuro Psychologen
- Seksuologen
- MMW
- CPV/VP-Specialist

P&MP psychiatrie

- 900 nieuwe klinische consulten
- 1200 nieuwe poli-patiënten
- Geen MPU/PAAZ

Inhoud

- Alcoholpoli
 - Terugblik
 - Instrument DVA
- Resultaten pilotstudie
 - Populatie
 - Alcoholgerelateerde problematiek
 - Motivatie tot gedragsverandering/behandeling
- Ervaringen tot nu toe

**88% drinkt
alcohol**

Per persoon per jaar

7,9 liter PURE alcohol

78 liter bier

22 liter wijn

4 liter gedistilleerd

**88% drinkt
alcohol**

**14% risicovolle
hoeveelheden**

♂ 3 EH/dag ♀ 2EH/dag

**800.000
probleem-
drinkers**

**Ziekenhuizen
20%?**

- **Patiënten**
 - Gebruik is geen probleem
 - Vragen niet om hulp

- **Medisch specialisten:**
 - Geen structurele interventies
 - Gebrek aan tijd en kennis
 - Waarschuwing & (indirect) advies

Maag-Darm-Leverziekten

- Veel alcoholgerelateerde somatiek
- 2006 alcoholproject kliniek
 - Detectie (zaalarts/VPK)
 - Protocol preventie onthouding/delier
 - Consult CPV
 - alcoholgerelateerde problematiek
 - Korte (motiverende) interventie
 - Doorverwijzing
 - Psychiatrische co-morbiditeit
 - Verslavingsbehandeling

Opleiding M-ANP

- Best practise
- Literatuurstudie
- Pilotstudie jan-mei 2009
 - Beschrijvend, Crossectioneel
 - Gelegenheidssteekproef
 - Uitkomsten interventie

Literatuurstudie

- Prevalentie van alcoholgerelateerde problematiek in ziekenhuis en motivatie tot gedragsverandering.*
 - Overmatig gebruik \pm 20%
 - Alcoholafhankelijkheid 10-25%
 - Alcoholgerelateerde somatiek 36-52%
 - Vooral (pre-)contemplatie-fase
- Zijn BMI bij ziekenhuispatienten effectief?***
 - Minder alcoholgebruik bij interventie- en controlegroepen
 - Meer motivatie in beide groepen

* Saitz et al (2007), Gerke et al (1997) Coder et al(2008) Freyer-Adams et al(2008), Holloway et al (2007)Hearne et al (2002), Rumpf et al(1999)

** o.a. Emmen et al (2004)

Alcoholpoli

- MDL-poli: Verwijzing bij (verdenking)overmatig alcoholgebruik
– CAGE
- Doel: motivatie vergroten, advies & verwijzing

CAGE

	ja	nee
C Heeft u weleens het gevoel gehad te moeten minderen met drinken?		
A Bent u weleens geïrriteerd geraakt door opmerkingen van anderen over uw alcoholgebruik?		
G Heeft u zich weleens schuldig gevoeld over uw alcoholgebruik?		
E Heeft u weleens 's morgens gedronken om van een kater af te komen?		

Doorlichting Voorlichting Alcohol

- “Drinkers Check-Up” (Miller)
- Uitgebreide (alcohol-)anamnese
- Psychiatrische comorbiditeit
- Probleemsortering
- Zelfonderzoek
- Schaal voor drinkgewoontes
- Kennisvragen

*Doorlichting ,Voorlichting Alcohol (Schippers et al, 1994)

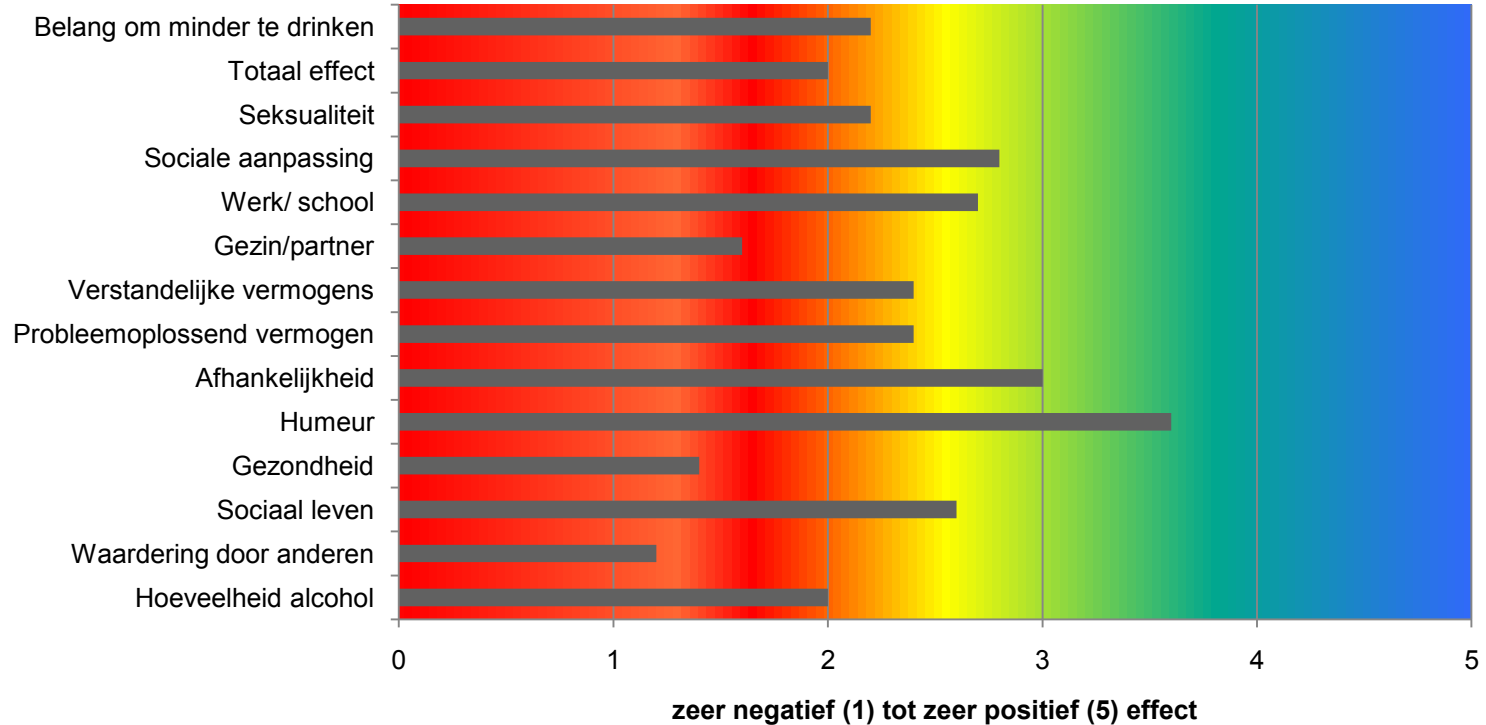
Populatie

- Demografie:
 - 17- 3 =14 patiënten
 - 7 klinisch / 7 poliklinisch
 - ♂ =11, ♀ =3
 - Alcoholgebruik:
 - 10 - >200 EH/week
 - Gemiddeld: ♂: 53 EH, ♀: 49 EH/ week
- EH: Standaard eenheden (12 ml pure alcohol)

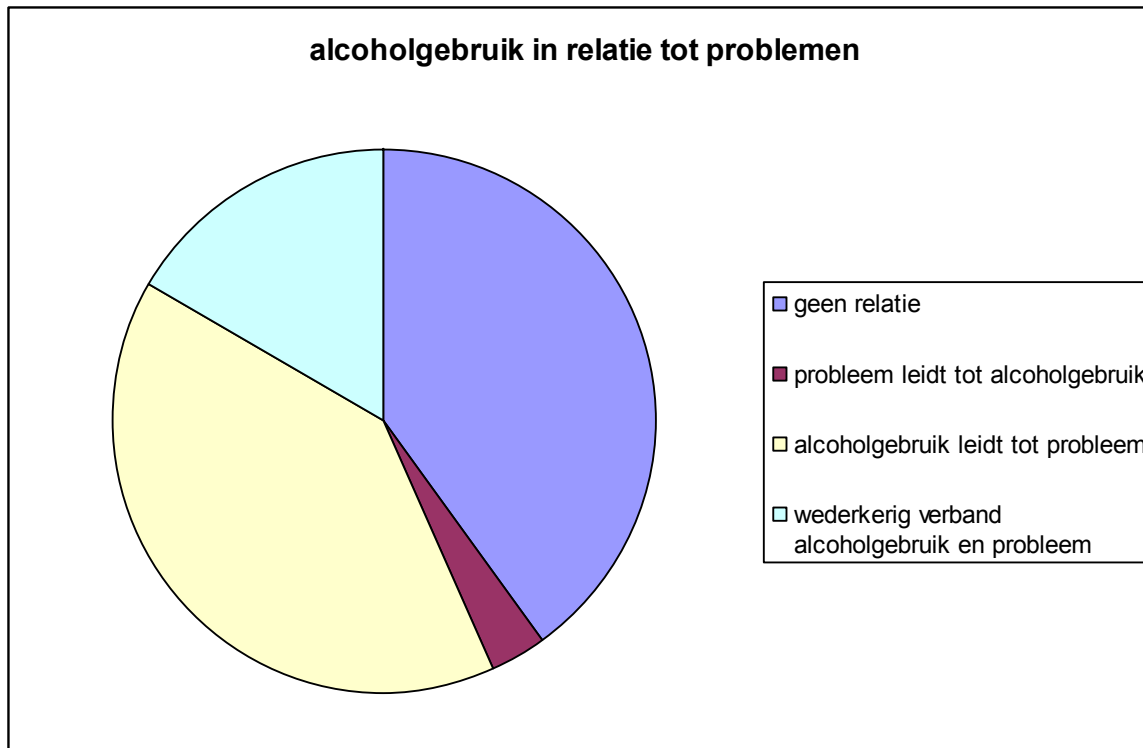
Somatiek / psychiatrie

- Somatische klachten/aandoeningen
 - Direct alcoholgerelateerd: n=10
 - Vermoedelijk alcoholgerelateerd: n=3
- Psychiatrische stoornissen (DSM-IV)
 - Misbruik n=4
 - Afhankelijkheid n=10

Effecten van gebruik

Gebruik in relatie tot problemen

Drinkgewoontes

- Onplezierige emoties
- Zoeken naar aanleiding
- Schaamte
- Onplezierige lichamelijke sensaties
- Sociale interactie
- Gangbare drinksituaties

Kennisvragen

- Bijvoorbeeld:
 - Met een volle maag komt het lichaam minder snel onder invloed?
 - Alcohol is een verdovend middel?
 - 1 (standaard) glas sterke drank bevat meer alcohol dan 1 glas bier?
 - Alcohol verhoogt de lichaamstemperatuur?
 - Regelmatig alcoholgebruik leidt tot hersenbeschadiging?

Resultaten

- Motivatie gedragsverandering
 - Direct verwezen n=4
 - Niet gemotiveerd n=2
 - Gemotiveerd tot behandeling n=3
 - Gemotiveerd zelf te minderen n=5
- Beoordelen interventie positief
 - Meer inzicht in gebruik en risico's

Waardering MDL

- Korte lijnen
- Goed dat iemand zich ermee bezig houdt
- Zelf liever niet...

Discussie

- Patiënten:
 - Hebben ernstig alcoholgerelateerde klachten
 - Zijn gemotiveerd
 - Waarderen de interventie
- Maar:
 - Vooral “ernstige” patiënten
 - Motivatie door interventie?
 - Leidt motivatie tot gedragsverandering?

Vervolg

- Interventie lijkt positieve uitkomsten te hebben...
- Aanbevelingen
 - Screening alle MDL-patienten
 - RCT naar effectiviteit?
 - Ziekenhuisbreed aanbieden ikv leefstijlloket

